

vulgata a Christo ejusque ministris doctrina malignis hujusmodi spiritibus adversatur; prohibet enim malos spiritus coli, atque ab illa corporis immunditia retrahit homines, qua mali spiritus delectantur. Constat deinde, vulgata atque recepta Christi doctrina, cessasse apud homines dæmonum cultum, atque magiam, et coli Deum cœpisse cum illorum detestatione. Sed neque sapientiæ et Dei bonitati convenit, ut credamus passum ipsum fuisse, dæmonis ritibus illudi hominibus ab omni malitia prorsus alienis, et qui ipsum metuerent, cujusmodi fuere primi Christi discipuli, quorum vita omnino inculpata fuit, et qui Dei amore mortem quoque subiere. Hæc urgeri adversus quoque Judæos possunt, et quidem validius: dum enim supra dicta expendantur, palam fit, longe clariores esse in Christi, quam in Mosis religione, divinæ revelationis characteres.

(142. Ostendimus, in Christo characteres fuisse divinæ missionis, atque ex dictis facile patet, etiam in illis, quos elegit Christus, et ad vulgandam misit revelatam religionem, hujusmodi characteres fuisse. Ii enim apostoli fuere, homines nempe, nec divitiarum cupidi, nec honorum, nec voluptatibus inclinati, sed solo Dei, et proximi amore incitati, ac Dei unice gloriam ac salutem hominum procurantes. Rudes ac piscatores homines erant, sed in comprobationem divinæ missionis variis linguis loquebantur, divinam et arcanam doctrinam explicabant, atque innumeris miraculis istam comprobaverunt, ut jam diximus. Per horum successores, quibus non semel perpetuam divini spiritus assistentiam promissit, intactum servatum voluit depositum divinæ revelationis, ut revera conservatum est usque adhuc. Quid demum de doctrina dicemus? Hæc sane sola est, quæ sufficiat ad veram revelationem comprobendam. Hæc enim talis est, quæ vere ad Dei gloriam promovendam ordinata sit, et quæ unice ducat ad veram hominis felicitatem procurandam cum præsentis, tum vitæ futuræ. Nil enim in ipsa de Deo indignum atque repugnans asseritur, ut legentibus nostros theologos manifestum fit. Proponuntur sane mysteria humanæ mentis nostræ captum superantia, aptissima tamen ad sublimem Dei excellentiam, ac incomprehensibilem ipsius naturam demonstrandam, et ad fovendum in nobis humilitatis exercitium, et debitum enti præstantissimo cultum. Per mysterium enim Trinitatis, incomprehensibilis divina natura, per mysterium Incarnationis et Eucharistiæ, incomprehensibilis Dei erga homines amor, et per mysterium prædestinationis et gratiæ, incomprehensibilis ostenditur Dei providentia, nec quidpiam, ut dixi, in iis repugnans occurrit. Ad homines quod attinet, doctrina Christi Deum exhibet, ut summum bonum, ejus unice possessione per claram visionem et fruitionem beati esse possimus, quo quidem nil rectæ rationi conformius esse potest; nam clare intelligimus beatitudinem nostram

non posse consistere in bonis fortunæ, quæ desiderii et timore homines turbant, non in voluptatibus corporis, quæ rationem turbant, ac humanas passiones, quæ nostræ miseriæ veluti fontes habentur, fovent et augment, non in virtute et gloria inde secuta, cum hæc humanam superbiam, ac immoderatum sui ipsius amorem foveant, ex quo pars maxima humanæ miseriæ oritur. Itaque non in alio, quam in Deo summo bono et immutabili, ultimus finis hominis stabiliri potest: ad hunc finem referri debent omnes actiones nostræ, si rectam rationem sequi velimus. Atqui id tradit Christi doctrina, quæ Deum summe bonum ita amare nos jubet, ut non nostram, sed Dei tantum gloriam procuremus, qua ratione conatus superbiæ cohibet, quibus miserimi homines fiunt, et humilitatem, patientiam, aliasque virtutes fovet ad tranquillam et beatam vitam agendam necessarias. Jubet præterea, Dei amore alios homines amandos esse, ac aliis præstanda, quæ fieri nobis optemus, et amandos quoque inimicos, illisque benefaciendum, a quibus mala recepimus, unde mutua illa benevolentia oritur, ex qua hominis in societate felicitas pendet. Et ut in eadem societate securitas illa vigeat, sine qua tranquilla ac beata vita esse non potest, non solum sub pœna æterni supplicii prohibet aliena rapere, vel aliorum jura lædere, sed etiam desiderare illa, et concupiscere. Quibus si addantur, quæ præscribit de mutuis conjugum officiis, deque conjugii indissolubilitate, ac de debito parentibus, magistratibus, ac principibus obsequio, manifestum fit, talem esse Christi doctrinam, quæ modum præscribat unicuique, quo homines optatam in terris felicitatem habere possint, et ad felicitatem illam obtinendam præparentur, quæ veluti merces in alia vita speranda est. Accedit etiam, ad inspirandam humilitatem, spem ac fiduciam, sive jucundam expectationem hominibus, necessarium esse docere internum Dei auxilium, quo ad agendum Dei amore excitentur et adjuvantur, atque istud auxilium vere petentibus semper præsto esse. Ex quo ita argumentamur. Illa doctrina Deo digna ac divina haberi potest, quæ Dei præexcellentiæ aptissimo ad debitum Deo cultum excitandum, et fovendum modo demonstrat, quæ in homine virtutem promoveat, ac cætera ad beatam vitam agendam necessaria, quæque hominem ipsum tuto ad ultimum finem, seu æternæ felicitatis consecutionem dirigat. Hujusmodi est tradita a Christo doctrina; ergo

Propositio quinta.

Inter varias sectas, quæ inter Christianos vigent, sola Romano-catholica est, quæ revelata a Deo religionis characteres retinet.

(143. Dem. Dei providentia exigit, ut eadem cura, qua humano generi religionem manifestat, eandem integram atque intactam conservet. Sicut enim decet divinam Providentiam ita hominibus religionem promulgare, ut per obvios characteres constet a

Deo traditam esse, ita decet ita eam conservare, ut iisdem conspicuis characteribus demonstraretur profectam a Deo esse, atque infallibili ejusdem cura conservari, ac sanctam tectam custodiri. Non minus enim ut tuta ab eo tradita regula suscipi ab illis debet, qui revelationem habuere, quam ab illis, qui eandem deinceps amplecti ac servare tenentur. Nam ut illis, ita et istis veluti divina proponi ita debet, ut a falsis secernatur sectis, et ut veluti tutissima æternæ salutis regula agnoscat. Itaque per certas notas ac conspicuos characteres constare hominibus debet societas, quæ divinæ revelationis depositum a Christo acceperit, ac intactum per idoneos ministros, divinæ Providentiæ cura, conservaverit. Nam sine iis characteribus constare hominibus non potest de divina revelatione, ac de necessaria ad salutem regula, ut ex dictis liquet. Inter varias vero Christianorum sectas, quæ invicem dissident, circa puritatem doctrinæ revelatæ, adeoque circa tutissimam æternæ salutis regulam, sola Romano-catholica est, quæ notas et characteres servet divinæ revelationis intactæ Dei providentiæ conservatæ. Nam in sola Romana Ecclesia ministri sunt, qui per legitimam deputationem, sive ordinationem, suam missionem a Christo factam probant, et quibus divinæ revelationis depositum traditum ea lege fuit, ut nunquam defutura sit infallibilis Dei assistentia, qua ita regantur, ut in deposito fidei custodiendo errare nequeant. In sola enim Ecclesia Romana legitima successio episco-

RELIGIONES REGULARES ET MILITARES.

ARTICULUS I.

Quoad ea quæ concernunt religiones in genere.

SUMMARIUM.

1. Religio unde dicta; ad num. 3. — 4. Religio seu status religiosus quid sit. — 5. Religiosus seu regularis quid sit. — 6. Religiosus et regularis idem significant et solum differunt, quod ly *religiosus* venit a verbo *religio*: *regularis* vero a *regula*. — 7. Tria vota, paupertatis scilicet, obedientiæ, et castitatis perpetuæ sunt omnino de essentia religionis; adeo ut sine illis religio aliqua proprie dicta nullatenus consistere possit. — 8. Tria dicta vota sunt de essentia religionis ex jure divino: adeo ut nec Papa possit dispensare in sensu composito, quod aliquis sit, et maneat proprie religiosus, et tamen non sit astrictus tribus allegatis votis; quamvis ex aliqua gravi causa bonum commune concernente possit dispensando ex religioso facere non religiosum, et ei concedere facultatem ad sæculum redeundi et nubendi. — 9. Afferitur ratio. — 10. Status religiosus a Christo Domino sic institutus, eo invitante et hortante statim ab initio Ecclesiæ fuit susceptus ab ipsis apostolis ac aliis Christi discipulis. — 11. Dicta tria vota potius, quam alia fuerunt constituta pro essentia status religiosi, quia per ea homo perfectus se consecrat et unit Deo. — 12. Ante adventum Christi nulla fuit vera, et proprie dicta religio cum dd. tribus essentialibus votis. — 13. Quamvis in lege naturæ, et in lege

porum adest, quos posuit Spiritus sanctus regere Ecclesiam Christi, ut legitur in Actis apostolorum; qui per legitimam ordinationem, non interrupta serie, ab apostolis trahunt originem; qui acceptam a majoribus religionem plebi proponunt et explicant; et quibus inerrantiæ privilegium, dum docerent, a Christo promissum fuit, ea ratione, quam in art. de Ecclesia demonstravimus. Alii enim Christiani non a Christo, et ab apostolis missionem suam ostendunt, sed vel a Nestorio, vel ab Eutychete, vel a Calvino, Lutero, aut ab aliis viris e Christi Ecclesiæ communionem dejectis. Deinde, factibus hæreticis, in aliis sectis miracula desunt, quæ ostendunt Dei curam in demonstranda hominibus vera ab ipso revelata religione; in Ecclesia vero Romana hæc semper vigere atque vigeant, ut discurrunt per singula istius historiæ sæcula liquet, præsertim ex actis canonizationis sanctorum, in quibus omnino demonstrata miracula exhibentur. Sunt etiam in Ecclesia Romana eximiæ sanctitatis viri, quorum vitæ sanctitas miraculis quoque comprobatur, quæ etiam ostendunt visibilem providentiæ curam, in conservanda in hac societate revelata religione. Quibus si addantur reliquæ veræ Ecclesiæ notæ in supra cit. art. demonstratæ, palam fiet, evidentia morali constare, solam Romanam et catholicam religionem veram esse. Hæc paucis indicavimus, fusius vero in nostro hac de re vulgando opere exponemus (130).

scripta quædam religiosi status vestigia, ac figuræ fuerint; tamen pro tunc nulla fuit vera, et proprie dicta religio cum professione dictorum trium essentialium votorum. — 14. Verus et perfectus status religiosus secundum essentiam cum tribus dictis votis fuit primo, et immediate institutus a Christo Domino. — 15. Secundum autem peculiariter, et certas vivendi regulas religionis essentia superadditas fuerunt a variis perfectis, et sanctis fundatoribus variæ religionis institutæ, et ab Ecclesia approbatæ. — 16. Quamvis dicta tria vota pro essentia status religiosi fuerint a Christo Domino instituta, tamen eorum solemnitas a sola constitutione Ecclesiæ fuit inventa. — 17. Quamvis omnes religiones conveniant in substantia dictorum votorum, et in fine principali tendendi mediis ipsis votis ad perfectionem, tamen differunt in accidentibus. — 18. Hinc religio alia est contemplativa, alia activa et alia mista. — 19. Contemplativa quæ sit. — 20. Activa quæ sit. — 21. Mista quæ sit. — 22. Insuper religiones aliæ sunt clericales, aliæ monachales, aliæ mendicantes, et aliæ militares. — 23. Religiones clericales quæ sint. — 24. Religiones monachales quæ sint. — 25. Religiones mendicantes quæ sint; ad num. 26. — 27. Religiones militares quæ sint. — 28. Professi in illis religionibus militaribus in quibus præter votum paupertatis et obedientiæ, etiam emittitur perfectum et totale votum castitatis, sunt veri et proprie dicti religiosi. — 29. Professi autem in illis religionibus militaribus, in quibus non emittuntur omnia dicta tria vota substantialia, quamvis sint, et dici possunt

religiosi cum addito *militares*; non sunt tamen, nec dici possunt absolute et simpliciter, proprie et rigore *religiosi*. — 30. Utilissimum semper fuit, et adhuc est Ecclesiae catholicae, vigere in ea religiones. — 31. Innocentius III divinam habuit visionem, qua vidit Lateranensem Ecclesiam convulsis fundamentis ruinae propinquam, et jam labentem seraphici sancti Patris mei Francisci suppositis humeris sustineri. — 32. Hinc in coronatione Papae tertia collecta seu oratio canitur de S. P. N. Francisco. — 33. Insuper utilissimum ac summe expediens est, quod plures et variae institutae sint et vigeant. — 34. Nimia tamen, et excessiva multitudo, et varietas religionum, tanquam confusionis causativa, est vitanda. — 35. Religiones in specie, quamvis plures sint, tamen fere omnes sub quatuor principalioribus regulis militant, videlicet S. Basilii, S. Augustini, S. Benedicti, et S. P. N. Francisci, exceptis ali- quibus infra assignandis, ad n. 36.

(1. Religio secundum D. Isidorum, lib. x *Etymol.*, cap. 19, dicitur a *relegendo*, ibi: «Religio nominatur a *relegendo*,» quod est verbum compositum ex propositione *re*, et *lego*, *legis*, et significat semel atque iterum legere ea, quae sunt Dominici cultus, quia religiosus relegit atque retractat, id est iterum atque iterum legit et tractat ea, quae ad divinum cultum spectant; quae enim sunt Dominici cultus, frequenter in corde sunt revolvenda, ut dicit D. Thomas, 2-2, quaest. 81, art. 2, juxta illud *Proverb. II: In omnibus viis tuis cogita illum*.

(2. Sanctus autem Augustinus, lib. x *De civitate Dei*, cap. 4, dicit quod religio dicitur *relegendo*, ibi: «Religio ex hoc dicta, quod Deum reeligere debemus, quem amiseramus negligenter;» et est verbum compositum ex praepositione *re*, et *eligo*, *eligis*; quod significat iterum eligere, quod jam erat electum.

(3. Lactantius Firmianus, lib. iv *Divin. instit.*, cap. 24, dicit quod religio dicitur et derivatur a *relegendo*, quod est verbum compositum ex praepositione *re*, et *ligo*, *ligas*, significatque iterum atque iterum ligare id quod semel erat ligatum; et tenet etiam D. Augustinus, *Lib. de vera religione*, tom. I, cap. ult., ubi post multa alia verba inquit: «Religet nos uni omnipotenti Deo vera religio;» et amplectitur etiam S. Thomas, 2-2, qu. 82, art. 1, et in *Opuscul. 19*, cap. 1, in princip., ubi dicit: «Nomen igitur religionis, ut Augustinus, *Lib. de vera religione*, innuere videtur, a *relegendo* sumptum est.»

(4. Religio seu status religiosus «est fidelium ad christianae charitatis perfectionem tendentium editis votis perpetuae obedientiae, paupertatis et castitatis, stabilis in communi vivendi modus ab Ecclesia approbatus.» Est in re communis.

(5. Religiosus autem, seu regularis «est persona, quae, emissis tribus votis substantialibus, in aliqua religione ab Ecclesia approbata vivit, ibique abjectis hujus saeculi curis, et perfectionis impedimentis, propriaque abnegata voluntate et carnis oblectamentis, ad id solum incumbit, ut ad perfectionem veniat Deoque perfecte serviat.» Sic in re communis: (6. unde re-

ligiosus et regularis idem significant et solum differunt, quod ly *religiosus* venit a verbo *religio*; *regularis* vero a *regula*, quam quivis regularis profitetur.

(7. Hinc tria dicta vota, paupertatis scilicet, obedientiae et castitatis perpetuae sunt omnino de essentia religionis adeo ut sine illis religio aliqua proprie dicta nullatenus consistere possit. S. Thom., 2-2, quaest. 186, art. 1; Miranda, in *Manual. praelat.*, tom. I, quaest. 1, art. 4; Pellizzar., in *Manual. regular.*, tom. I, tract. 1, cap. 1, quaest. 2 et 3; Donatus, *Prax. rerum regular.*, tom. IV, tract. 1, q. 5, et communis, ac certaliorum: argum. cap. *Cum ad monasterium 6*, De statu monachor., et Extravagant. Joann. XXII, *Quorumdam*, De verbor. significat., § penult.

(8. Tria dicta vota sunt de essentia religionis ex jure divino; adeo ut nec Papa possit dispensare in sensu composito, quod aliquis sit, et maneat proprie religiosus, et tamen non sit astrictus tribus allegatis votis; quamvis ex aliqua gravissima causa bonum commune concernente possit dispensando ex religioso facere non religiosum, et ei concedere facultatem ad saeculum redeundi et nubendi. Miranda, in *Manual. praelator.*, tom. I, quaest. 1, art. 5, conclus. 1; Donatus, *loc. cit.*, qu. 12 et 13; Reiffenstuel, lib. III *Decretal.*, tit. 31, n. 12, ubi testatur de communi, per text. in cit. cap. *Cum ad monasterium 6*, De statu monachor., in fine, ubi Innocentius Papa III sic expresse dicit: «Abdicatio proprietatis, sicut et custodia castitatis adeo est annexa regulae monachali, ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere:» et Glossa, *ibid.*, verb. *Abdicatio*, dicit: «Papa non potest dispensare, ut monachus habeat proprium existendo monachus, sed de monacho potest facere non monachum;» ex quo clare sequitur, quod dicta tria vota non solo jure humano, sed divino requiruntur ad essentiam religionis; quia si solo jure humano essent ad eam necessaria, Papa in iis sine dubio posset dispensare, cum ipsemet Innocentius Papa III, in cap. *Proposuit 4*, De concessione praebend., expresse dicat: «Qui secundum plenitudinem potestatis de jure possumus supra jus dispensare.» Vide verb. *DISPENSATIO*, n. 19 et seq., verb. *MATRIMON. QUOAD IMPEDIMENTA*, art. 9, n. 1 ad 9.

(9. Et ratio est, quia status religiosus secundum suam substantiam seu essentiam, non ab aliquo puro homine, sed immediate a Christo Domino fuit institutus; Christus enim ipse homines ad tria illa consilia evangelica est cohortatus, et ad vota perpetua de illis facienda, ut colligitur de paupertate ex *Matthaei XIX*, ibi: *Vade et vende omnia quae habes*, etc. De castitate ex *Matth. XIX*, ibi: *Sunt eunuchi, qui se ipsos castraverunt propter regnum caelorum*. De obedientia, quae fit per abnegationem sui et suae propriae voluntatis, ex *Matth. XVI*, ibi: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum*, etc., adeoque dici debet esse de jure

divino, non praecipiente, sed consulente, ut docent communiter doctores mox citandi.

(10. Unde talis status religiosus a Christo Domino sic institutus, eo invitante et hortante, statim ab initio Ecclesiae fuit susceptus ab ipsis apostolis, ac aliis Christi discipulis, qui, emissis dictis tribus votis, veram vitam religiosam duxerunt, verique religiosi existerunt, et desumitur clare ex illo *Matth. XIX*, ubi postquam Christus requisita ad statum religiosum adolescenti proposuit dicens: *Si vis perfectus esse, vade, vende quae habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo, et veni, sequere me*; Petrus nomine apostolorum indicavit, hunc statum se una cum omnibus aliis jam assumpsisse, dicendo: *Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te*, vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate; *reliquimus omnia*, id est bona temporalia, quod fit per voluntariam paupertatem, et uxorem quod fit per castitatem, et *secutisumus te*, per obedientiam. Hinc in *Actib. apostolorum IV*, 32, expresse dicitur: *Multitudinis credentium erat cor unum et anima una, nec quisquam eorum, quae possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis communia*. Ita docent S. Augustinus, epistol. 89, n. 4; sanctus Hieronymus, in lib. *contra Jovinian.*, et in *Apolog. ad Pammach.*; S. Joan. Chrysostom., l. III *Contra monast. vitae vitup.*; S. Thom., 2-2, quaest. 88, art. 4 ad 5; Bellarmin., tom. II *Controvers. de monachis*, lib. II, cap. 5; Joann. Gerson., alphab. 22, *Serm. de Cena Domini*; Tamburin., *De jur. abbat.*, tom. I, disp. 2, qu. 8 et 9; Hieronymus Plati, *De bono statu relig.*, lib. II, cap. 2; Miranda, *loc. cit.*, quaest. 3, art. 1, conclus. 1 et 2; Donat., tom. IV, tract. 1, qu. 7; Suarez, tom. III *De relig.*, l. III, cap. 2, num. 3; Engel., lib. III *Decret.*, tit. 31, num. 4; Pirrhing, *ibid.*, num. 18; Reiffenstuel, *ibid.*, num. 19, et alii passim.

(11. Dicta tria vota prius quam alia fuerunt constituta pro essentia status religiosi, quia per ea homo perfectus se consecrat et unit Deo: cum enim homo tria principalia habeat, nempe animam, corpus et bona temporalia, haec omnia per tria illa vota plene Deo consecrantur. Primum, scilicet anima, per obedientiam, qua religiosi voluntas se subjiciendo dispositioni superioris plene Deo consecratur, ita ut religiosus non habeat amplius velle, nec nolle, ut expresse dicitur in cap. *Si religiosus 21*, De election. in 6; cap. *Religiosus 2*, De testament. item in 6, cap. *Religiosi 5*, De sepult., item in 6. Secundum, scilicet corpus, plene consecratur Deo per castitatem, dum per eam omni voluptati carnali propter Deum renuntiat; tertium, scilicet bona temporalia, plene consecrantur Deo per paupertatem; unde de his tribus votis ad propositum sic loquitur Joann. XXII, in Extravagant., incip. *Quorumdam 1*, De verbor. significat., § penult. circa finem, ibi:

(131) Quam multa levia et commentitia in chronographiae libros, quos edidit, Genebrardus intulerit neminem latet.

«Religio namque perimitur, si a meritoria subditi obedientia subtrahantur; magna quidem paupertas, sed major integritas, bonum est obedientia maximum, si custodiat illaesa, nam prima rebus, secunda carni, tertia vero menti dominatur et animo.»

(12. Ante adventum Christi nulla fuit vera et proprie dicta religio cum dictis tribus essentialibus votis perpetuae paupertatis, castitatis et obedientiae. *Communis*. Quamvis enim in ipsa lege naturae ante diluvium quaedam religiosi status vestigia ac figurae fuerint, ut patet ex illo *Genesis IV*, in fine, ubi de Enos dicitur: *Iste cepit invocare nomen Domini*. Quod expositores communiter intelligunt de speciali ritu colendi Deum, cum ante ipsum, jam Adam, et justus Abel Deum invocaverint. Et in lege veteri scripta status religiosus fuerit figuratus in Nazaraeis, de quibus fit mentio *Numerorum* cap. VI, et in grege illo, seu cuneo prophetarum psallentium Deo, de quibus *I Reg. X*. Unde S. Hieronymus, epist. 4 ad Rusticum ait: «Filiis prophetarum, quos monachos in Veteri Testamento legimus, edificabant sibi casulas prope fluenta Jordanis, et turbis urbium derelictis; polenta et herbis agrestibus victitabant.» Et in Elia et Eliseo, de quibus *III Reg. XVII*; *III Reg. XIX* et *IV Reg. I*, et in Samuele tanquam eorum principe, de quo Genebrardus (131) in *Chronologia*, et ex ipso Tamburino, *De jur. abbat.*, tom. I, disp. 2, q. 1, dicit: «Nota, quod Samuel primo instituerit conventus religiosorum jugiter psallentium;» tamen pro tunc nulla fuit vera et proprie dicta religio cum perfectione dictorum trium essentialium votorum, perpetuae paupertatis, castitatis et obedientiae, ut tradunt communiter doctores, quia, ut dicit Apostolus ad *Hebraeos VII*, 19: *Nihil ad perfectum adduxit lex*, et ad *Galatas IV*, num. 3, dicit, quod tempus veteris legis fuit tempus infantiae, ibi: *Ita et nos, cum essemus parvuli, sub elementis mundi eramus servientes; at ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum*, etc.

(13. * Vide, si libet, dissertationem proemiale ad regulas monasticas e schedis posthumis Lucae Holstenii praemissam codici Regularum, quas sancti Patres monachis et virginibus sanctimonialibus servandas praescribere, collecto olim a S. Benedicto Anianensi abbate, tum a Luca Holstenio in tres partes digesto, aucto editoque Romae 1661, cap. 1*.

(14. Hinc recte concludunt communiter doctores, quod verus et perfectus status religiosus secundum essentiam cum tribus dictis votis fuit primo et immediate institutus a Christo Domino, et eo invitante et hortante, statim ab initio Ecclesiae ab ipsis apostolis et aliis Christi discipulis fuit susceptus, ut patet ex dictis *supra*, n. 9 et 10. (15. Secundum autem peculiare et certitas vivendi regulas religionis substantiae